

دانشگاه پیام نور

علوم قرآنی (۱)

(دوره کارشناسی علوم قرآن و حدیث)

www.ketab.ir

دکتر محمدهادی امین ناجی دکتر حمزه حاجی

سرشناسه	: امین ناجی، محمدهادی
عنوان و نام پدید آور	: علوم قرآنی (۱) دوره کارشناسی علوم قرآن و حدیث / محمدهادی امین ناجی، حمزه حاجی؛ ویراستار علمی رحمت‌الله عبدالله‌زاده‌آرانی؛ تهیه و تولید مرکز انتشارات دانشگاه پیام نور.
مشخصات نشر	: تهران: دانشگاه پیام نور، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۰ ص.
فروست	: دانشگاه پیام نور؛ ۲۸۸۴. گروه علوم قرآن و حدیث؛ ۱/۷.
شابک	: 978 - 964 - 14 - 0935 - 9
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. [۲۰۹] - ۲۱۴؛ همچنین به صورت زیرنویس.
موضوع	: قرآن -- علوم قرآنی -- راهنمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Qur'an -- Qur'anic sciences -- Study and teaching (Higher)
شناسه افزوده	: حاجی، حمزه، ۱۳۵۶ -
شناسه افزوده	: عبدالله‌زاده آرانی، رحمت‌الله، ویراستار
شناسه افزوده	: دانشگاه پیام نور
شناسه افزوده	: Payam Noor University
رده بندی کنگره	: BP۴۴۵
رده بندی دیویی	: ۲۹۷.۱۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۳۳۸۷۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

www.ketab.ir

دانشگاه پیام نور

چاپ : اول

شمارگان : ۱۰۰

قیمت (ریال) : ۳۷۰,۰۰۰

علوم قرآنی (۱)

مولفان: دکتر محمدهادی امین ناجی - دکتر حمزه حاجی

ویراستار علمی: دکتر رحمت‌الله عبدالله‌زاده‌آرانی

تهیه و تولید: مرکز انتشارات دانشگاه پیام نور

شابک: ۹ - ۰۹۳۵ - ۱۴ - ۹۶۴ - ۹۷۸

ISBN: 978 - 964 - 14 - 0935 - 9

فروش این کتاب فقط از طریق نمایندگی‌های دانشگاه پیام نور مجاز می باشد و فروش

آن در سایر مراکز فروش کتاب موجب تعقیب قانونی فروشنده خواهد گردید

(کلیه حقوق مادی و معنوی این اثر محفوظ و متعلق به دانشگاه پیام نور است. تولید، کپی یا خلاصه‌برداری، نشر و ترجمه، چاپ، افست، توزیع گسترده، تهیه CD و ... این اثر یا بخشی از آن اعم از متن، طرح پشت و روی جلد و ... بدون اخذ مجوز کتبی از معاونت فناوری و پژوهش دانشگاه خلاف مقررات و تعرض به حقوق مادی و معنوی دانشگاه است. متخلفین وفق قانون حمایت از مولفان و مصنفان و هنرمندان دارای مسئولیت حقوقی و کیفری بوده و تحت پیگرد قرار می گیرند.)

آدرس فروشگاه مرکزی چاپ و انتشارات دانشگاه پیام نور: تهران، خیابان شهید رجایی،

نرسیده به تقاطع آزادگان، جنب ورزشگاه یادآوران. تلفن: ۵۵۵۰۲۱۰۴ - ۵۵۰۹۸۳۸

سایت فروش اینترنتی: <http://digibook.pnu.ac.ir>

فهرست مطالب

یازده
سیزده

پیشگفتار
مقدمه

۱	بخش اول: آشنایی با علوم قرآنی و قرآن
۳	فصل اول: آشنایی با علوم قرآنی
۳	هدف کلی
۳	هدف‌های یادگیری
۳	۱-۱ مفهوم‌شناسی علوم قرآنی
۳	۱-۱-۱ تعریف علوم قرآنی
۷	۱-۱-۲ تفاوت علوم قرآنی با علوم قرآن
۷	۱-۱-۳ تفاوت علوم قرآنی با معارف قرآنی
۸	۱-۱-۴ موضوع علوم قرآنی
۹	۱-۱-۵ پیشینه و تاریخچه علوم قرآنی
۱۵	خلاصه فصل اول
۱۶	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل اول
۱۸	فصل دوم: شناخت توصیفی اهم منابع علوم قرآن
۱۸	هدف کلی
۱۸	هدف‌های یادگیری
۱۸	۲-۱ کتب جامع علوم قرآنی
۱۹	۲-۱-۱ البرهان فی علوم القرآن
۲۰	۲-۱-۲ الإلتقان فی علوم القرآن
۲۰	۲-۱-۳ مناهل العرفان فی علوم القرآن
۲۱	۲-۱-۴ التمهید فی علوم القرآن

۲۲	خلاصه فصل دوم
۲۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل دوم
۲۴	فصل سوم: تحلیل اسماء، اوصاف و عناوین قرآن (قرآن در قرآن)
۲۴	هدف کلی
۲۴	هدف‌های یادگیری
۲۵	۱-۳ اسماء و اوصاف قرآن
۲۵	۱-۱-۳ قرآن در قرآن
۵۲	خلاصه فصل سوم
۵۳	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل سوم
۵۶	فصل چهارم: ساختارشناسی قرآن
۵۶	هدف کلی
۵۶	هدف‌های یادگیری
۵۶	۱-۴ ساختار قرآن
۵۷	۱-۱-۴ مفهوم آیه
۶۲	۲-۱-۴ مفهوم سوره
۷۷	۳-۱-۴ اجزای قرآن
۷۸	۴-۱-۴ احزاب قرآن
۷۸	۵-۱-۴ رکوعات
۷۹	خلاصه فصل چهارم
۸۱	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل چهارم
۸۳	بخش دوم: وحی
۸۵	فصل پنجم: مفهوم‌شناسی وحی
۸۵	هدف کلی
۸۵	هدف‌های یادگیری
۸۵	۱-۵ تعریف وحی
۸۶	۱-۱-۵ وحی در لغت
۸۷	۲-۱-۵ وحی در اصطلاح
۸۹	۲-۵ سابقه و پیشینه وحی
۸۹	۱-۲-۵ تاریخچه وحی بر پیامبران
۹۱	۲-۲-۵ تاریخچه اعتقاد به وحی
۹۲	۳-۵ امکان وحی
۹۳	خلاصه فصل پنجم
۹۴	خودآزمایی چهارگزینه‌ای فصل پنجم

پیشگفتار

کتاب حاضر برای تدریس درس دو واحدی علوم قرآنی (۱) در دوره کارشناسی رشته الهیات و معارف اسلامی گرایش علوم قرآن و حدیث و براساس سرفصل مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری نگاشته شده است و بر همین مبنا، تلاش شده تا حد امکان مطالب به صورت واضح، روشن و مستدل بیان شود تا دانشجویان عزیز دانشگاه پیام نور هم آموزش و بهره لازم را از این درس کسب کنند و هم برای شرکت در آزمون‌های ادامه تحصیل و اشتغال آمادگی لازم را به دست آورند. البته رسیدن به این هدف، مستلزم مطالعه دقیق کتاب و شرکت در کلاس‌های رفع اشکال است تا ابهاماتی که دانشجو در هنگام مطالعه با آن مواجه می‌شود، برطرف شود.

این کتاب در سه بخش که مشتمل بر چهارده فصل است، تنظیم شده و تلاش شده که سرفصل مصوب این درس را به طور کامل پوشش دهد. هر فصل با اهداف یادگیری آغاز می‌شود و با خودآزمایی پایان می‌یابد. مطالعه اهداف یادگیری در ابتدای هر فصل، نوعی آمادگی برای فهم مطالب فراهم می‌آورد و پاسخ‌گویی به خودآزمایی افزون‌بر سنجش میزان یادگیری، زمینه مناسبی برای مراجعه مجدد به مطالب و تأمل و تعمق در آن‌ها را فراهم می‌سازد. امید است این اثر بتواند مدخل مناسبی برای کوشش بیشتر و تحقیق عمیق‌تر در حوزه علوم قرآنی باشد. از خدای متعال عاجزانه خواستاریم که به همه ما علم و فهم قرآن، عمل به آموزه‌هایش و تعلیم و تبلیغ آن را عنایت فرماید و ما را در دنیا و آخرت با آن مأنوس و محشور کند.